

Til foreldre og foresatte.

Det er påvist flere tilfeller av skabb blant skoleelever i Bærum kommune den siste tiden. Nasjonalt er det også de siste årene rapportert økning av skabb blant barn og unge.

Folkehelseinstituttet anbefaler fortsatt både permetrin og bezybenzoat som effektive i behandling av skabb, men det presiseres at det er veldig viktig å følge veiledning for innsmøring svært nøye. – se under.

Det anmodes om at foreldre eller elever melder tilfeller av påvist skabb til skolens helsesykepleier slik at antallet i kommunen kan følges av Smittevernoverlegen.

SKABB

Skabbmidden er 0,3-0,5 mm lang. Den graver overfladiske ganger i huden hvor den legger egg som klekkes som larver etter 3-4 døgn og gir kløe. Skabb smittes ved direkte hudkontakt av litt lengre varighet (minst 15 minutter) og i sjeldne tilfeller via håndklær, sengetøy og klær.

Symptomer og forløp:

Kløe om natten og ved svetting, og små nupper eller blemmer i huden, oftest først på hender, siden på større deler av kroppen. Skabbganger er 2-15mm grålige-, rødlige- eller brunlige striper, som ikke alltid er synlige. Typiske lokalisasjoner for skabbganger er hender, fingre, håndledd, albuer, midje, lår og ytre genitalia. Hos små barn er ofte hodebunn, hals og fotsåler affisert. Dersom skabbganger påvises kan man være sikker på at plagene skyldes skabb. Som regel tar det 3-6 uker fra man får skabb til man merker symptomer. Dersom man tidligere har hatt skabb vil det ofte bare gå 1-3 dager til symptomene opptrer. Utslettet og kløe er forårsaket av allergisk reaksjon (hypersensitivitetsreaksjon) mot midden og eggene, og utslettets utbredelse kan være større enn områdene hvor midden befinner seg.

Behandling:

Skabb forsvinner ikke av seg selv og skal alltid behandles. **Alle i samme husstand** bør behandles samtidig selv om de ikke har kløe. To midler er aktuelle som førstevalg ved behandling: permetrin krem og benzybenzoat liniment (fortynnet til små barn). Lege må rådføres ved behandling av barn under 2 år.

Selv ved vellykket behandling kan kløe vedvare i 2-4 uker etter siste behandling. Antihistamin eller en svak kortisonkrem kan brukes mot kløe, men skal ikke brukes før permetrin krem eller benzybenzoat liniment er vasket av. Dersom man fortsatt har symptomer fire uker etter behandling bør man oppsøke lege på nytt for ny undersøkelse og vurdering.

Fremgangsmåte for innsmøring

- Personen dusjer og tørker seg godt og fingerneglene klippes og renses.
- Start innsmøringen ca 15 minutter etter dusjen, når hudtemperaturen har blitt normal igjen. Ved bruk av benzylbenzoat skal middelet påføres 2 ganger med 5-10 minutters mellomrom.
- Kremen eller liniment smøres over hele kroppen inkludert ansikt (utelatt øynene og munn) fra hårfestet og ned til føttene. Husk at hos små barn er ofte hodebunnen affisert og må behandles. Vanskelig tilgjengelige steder på kroppen, som ryggen, ørene og bak ørene, mellom fingrene og tærne, fotsålen, neglebåndene, under neglene, navlen, de ytre kjønnsorganer og rundt endetarmen, må også smøres.
- Det bør smøres ekstra nøye og godt med krem på hendene, håndledd, føttene og anklene da det er oftest de mest utsatte steder for skabb.
- Benytt rent tøy/nattøy
- Etter 12 - 24 timer byttes sengetøy og kremen/liniment dusjes eller vaskes av (etter 24 timer med benzylbenzoat liniment)
- Ved vask av hendene før det har gått 12 - 24 timer (24 timer for benzylbenzoat), må hendene smøres igjen.
- Ta på rent undertøy og klær
- Samme prosedyre med smøring med samme middel (permetrin eller benzylbenzoat) **gjentas etter en uke.**

Andre tiltak:

Sengetøy, klær, håndklær, og lignende tekstiler som er brukt før behandlingen startet, skal vaskes på minst 60°C. Tøy og sko som ikke lar seg vaske på minst 60 °C bør oppbevares uten hudkontakt i en uke i romtemperatur. PC og mobiltelefoner kan muligens være smittevei og det anbefales derfor rengjøring med et dertil egnet rengjøringsmiddel.

Frysing av klær, tekstiler og sko kan vurderes, men effekten av frysing avhenger av temperatur, tid og hvor tett pakket klærne som skal fryses er. For å oppnå effekt må gjenstandene være gjennomfrosset i flere timer ved lav temperatur (-18 grader) og klærne må ikke være for tett pakket.

Kommuneoverlege Gjertrud Lørdøen og Smittevernoverlege Bjørg Dysthe